

Nieuwsbrief Eelerberg nr. 8

November 2024

Voor:

Personen die betrokken zijn of zijn geweest bij de voorbereidingen, opstellen of uitvoeren van het herstelplan voor De Eelerberg en of zij die graag op de hoogte blijven van de voortgang en de Eelerberg in het algemeen.

Beste lezers,

Op de Eelerberg wordt nog steeds met liefde en enthousiasme gewerkt aan de projecten om het Landgoed te verbeteren. Twee grote projecten kunnen we nu met trots als afgerond beschouwen.

a. Het Pinetum

Het Pinetum bestaat uit een mooie verzameling van naaldbomen vanuit de hele wereld en enkele kenmerkende loofbomen voor dit gebied. De uitgezette route is een aantrekkelijke wandeling geworden. We zien met regelmaat wandelaars of groepen rondlopen om het Pinetum te bekijken.

Het Pinetum is natuurlijk nooit af. Er is onderhoud nodig, er moet soms een boompje vervangen worden. Dat heeft onze aandacht.

b. De Cultuurhistorische wandeling.

In de vorige nieuwsbrief schreven we er al over. De rode route, die bij de parkeerplaats start, loopt langs veel plekken, die cultuurhistorisch interessant zijn. Zonder het te weten loop je langs de rabatten, de boksloot, langs zandduintjes en grafheuvels. Meer dan twintig paaltjes zijn er geplaatst langs de route. Op die paaltjes ziet u een bordje met het onderwerp en met een QR-code. Een wandeling langs deze route geeft u een beter begrip van de ontwikkeling van het landschap en van het landgoed.

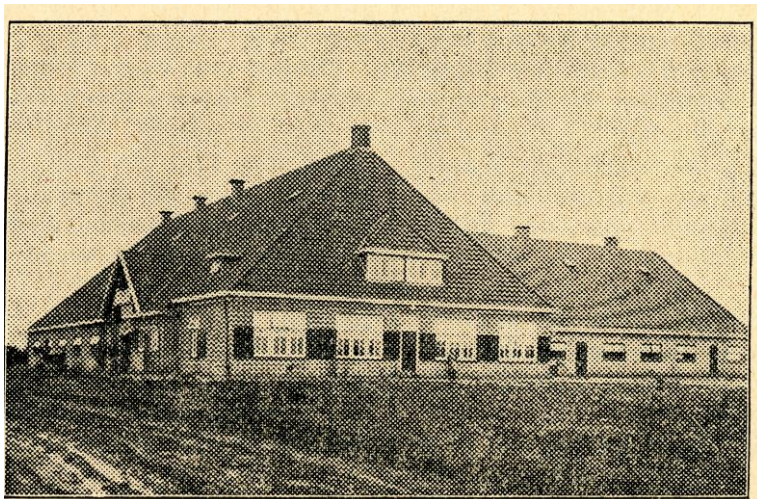

Afdeling Binnenwerk

Binnenwerk is opgericht om meer mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt binnen de Rijksoverheid aan het werk te helpen. Wij zijn blij dat Staatsbosbeheer een afdeling van Binnenwerk op de Eelerberg inzet. Het onderhoud aan paden, snoeien van bomen, het plaatsen van banken e.d. wordt door hen gedaan. Onlangs is er in het Pinetum onderhoud geweest en ook bij de Bosvijver is snoeiwerk verricht.

Interview Adrie Kloosterman. (J.v.D/10 juni 2024)

Ik ben geboren in 1941 en in het jaar 1963 ben ik getrouwd.
Als kind heb ik naast de Corneliahoeve gewoond.

Mijn vader, die samen met zijn broer de Corneliahoeve pachtte, heeft in 1951 deze hoeve van de nazaten van de familie Vening Meinesz gekocht. In datzelfde jaar overleed mijn vader. Wij hebben in 1969 onze boerderij "Vels" van de voormalig pachter van mw. van Heek van Marle (de kleindochter van Sjoerd Anne) gekocht. Mevrouw van Heek van Marle is in 1965 op 86-jarige leeftijd overleden. J. van Dijke kocht 35 ha grond, mijn moeder kocht 30 ha en de gebouwen. De Corneliahoeve bestond uit een hoeve met paarden en varkens, een stierenschuur en 65 ha aan omliggende gronden.

De Corneliahoeve is in 1932 gebouwd door de nazaten van Sjoerd Anne Vening Meinesz en is genoemd naar zijn vrouw Cornelia Anna Clasina deTex. (Sjoerd Anne Vening Meinesz was de vader van prof. dr. ir. Felix Andries, die het landgoeddeel met de daarop aanwezige gebouwen in 1953 erfde en kort nadien onder voorwaarden voor een kwart van de waarde aan Staatsbosbeheer verkocht.) De Corneliahoeve werd in die tijd gezien als een grote en moderne boerderij, die plaats bood aan 72 melkkoeien.

Hun bezit was aanzienlijk groter en betrof ooit 900 ha. Naast de Corneliahoeve hoorden er buiten het huidige landgoed (200 ha) ook op Schuilenburg de boerderijen Vels, Imhof, Bouwhuis, Goos en Holsener en Hannis bij. Die laatste boerderij is afgebroken en stond tussen de Bakkerij en de laan. Hier woonde vroeger Smeenk die naar de meester Werkmanstraat is verhuisd.

Ook hoorde bij het landgoed nog een aantal huizen nl:

Op het landgoed Eelerberg:

- de villa met de tuinmanswoning en het koetshuis,
- het rentmeesterhuis
- de in 1952 aan de Steenhaarweg gebouwde villa Nieuw Eelerberg.

Buiten het landgoed

- het in 1949 gebouwde landhuis Klein Eelerberg aan de Looweg van Juf Corrie die niet was getrouwd (1912-1990). Juf Corrie was een dochter van Sjoerd Hendrik Vening Meinesz, de broer van de professor. Zij had een handicap.

(Klein Eelerberg – ansichtkaart uit 1969)

Ik heb de professor (In 1966 op 79-jarige leeftijd overleden) wel enkele keren gezien, maar eigenlijk nooit gesproken.

Ik herinner me nog dat Albert Rutgers en de professor jaarlijks per taxi bij het begin van onze laan kwamen. De professor had bijzondere aandacht voor een eik en hij mat die elk jaar op. Deze eik stond eerder in blad dan de andere eiken en dat boeide de professor.

Het gebied viel indertijd al onder de Natuurschoonwet uit 1928. Deze wet had als doel om de landgoederen in stand te houden en voor verdeling te behoeden. In de akte had de familie een betredingsrecht bedongen. Ir. Wijt maakte, als een van de erven, hiervan soms gebruik. Het grondgebied van Schuilenburg was vererfd eigendom van zijn vrouw (als oudste dochter van Cornelia) geweest.

Onze boerderij was indertijd alleen aangesloten op elektra (bovengronds), er was nog geen water en gas aansluiting.

Voor onze boerderij stond ooit een oude waterput van zandsteen. Deze put is in de tijd voordat wij er woonden gestolen. Jaren later hebben we de plek met het ondergrondse deel gevonden. Eenzelfde (mogelijk dezelfde, maar dit is nooit uitgezocht...) put stond later voor het kleine boerderijtje Oud Vels alwaar het nadien ook is gestolen. De ronde put bestond uit losse delen en was geliefd historisch erfgoed.

Oud Vels, ook bekend als leemhusie of Kniep'nhusie

Tijdens de ruilverkaveling (rond 1965) zijn de wegen binnen het landgoed geasfalteerd. Aanvankelijk waren het zandwegen. Alleen de Sanatoriumlaan was al verhard. Langs de Steenhaarweg lag in de tijd dat het nog een zandweg was, een fietspad. Dit fietspad werd met sintels verhard. Alleen de laan vanaf de Ommerweg naar de villa was met grind verhard.

Vanuit de Cornelia hoeve werd dagelijks, met paard en wagen, melk naar het Sanatorium gebracht. Ik heb dit zelf ook verschillende malen gedaan. Dit paadje wordt door SBB het Melklaantje genoemd. Het is nog altijd terug te vinden, maar is inmiddels deels dichtgegroeid. De melk werd ontroomd aan het Sanatorium geleverd en bracht daardoor een iets hogere prijs op dan bij de melkfabriek. Het werd door ons op de boerderij ontroomd omdat anders de TBC patiënten te dik zouden worden. De room ging naar zuivelfabriek 'Nooit Gedacht' in Hellendoorn. Het waren meestal zo'n 10 bussen van 30 liter die op de binnenplaats, vlakbij de keuken, werden afgeleverd. Op het terrein van het Sanatorium werden vervolgens enkele bussen met warm water gevuld. Dit warme water werd op de Corneliahoeve bij het schoonmaken van de melkbussen gebruikt.

In de vijftiger jaren kwam de familie altijd rond de kerstdagen naar de villa. De pachters met hun kinderen werden dan via aanzegging op tweede kerstdag 's middags uitgenodigd voor een gezellig samenzijn. Er was dan krentenbrood en voor de kinderen was er chocolademelk. Mw. Cornelia (mw. van Marle) las dan een gedeelte uit de Bijbel. Alle pachters maakten van de uitnodiging gebruik. Je kon eigenlijk de uitnodiging niet weigeren, want een weigering zou door de familie als een belediging worden beschouwd. In het voorjaar stonden deze zelfde mensen de familie met vlaggetjes op te wachten wanneer zij, vanaf het treinstation, met door paarden getrokken koetsen naar het landgoed kwam.

De familie was vriendelijk, ondanks het feit dat de hiërarchie wel werd gevoeld. In de jaren 60 heb ik verschillende keren voor de familie gekookt en daar werd netjes voor betaald. Dhr. van Roijen (echtgenoot van Cornelia's dochter Eva) hielp na de maaltijd met de afwas. Hij was een aardige en sociale man.

Dhr. Enserink was de rentmeester van de familie. Hij woonde in de rentmeesterwoning aan de Elerbergweg. Dhr. Enserink onderhield namens de familie het contact met de pachters en regelde het bosonderhoud.

Ik bewaar goede herinneringen aan de tijd met de familie Vening Meinesz. De familie werd als wat afstandelijk ervaren, maar was daarnaast ook aardig en sociaal.

Ik juich het toe dat het landgoed zoveel mogelijk in zijn oorspronkelijke staat wordt behouden en ik weet zeker dat ook de professor het niet anders zou hebben gewenst.

(familie Vening Meinesz rond 1926 bij de villa)

